

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Mersul crizei.

Opoziția parlamentară s'a declarat mulțumită cu concesionile făcute din partea contelui Khuen-Héderváry și a legat pace cu el. În înțelesul învoelii proiectele militare nu vor fi pertractate, ci vor fi luate de la ordinea zilei, pentru a pute fi discutate și votate celelalte legi urgente. Contele Héderváry a plecat Mercuri seara (și nu Marți seara, cum anunșasem în numărul trecut) la Viena, pentru a raporta Monarchului despre succes. Majestatea Sa l'a primit în audiență privată eri Joi, înainte de amiază și după amiază. Pe eri seara era așteptat contele de nou la Budapesta, pentru a-și forma cabinetul, care Marți, săptămâna viitoare se va prezenta parlamentului. Dieta a ținut eri ședința anunțată în numărul trecut, însă n'a luat nici un conclud, după-ace acum lucrurile au luat o întorsătură spre bine. Kossuthistii vor adresa proclamațiune poporațiunii țerii, în care vor espune însemnătatea izbândii de care au fost împărtașiți. În noul cabinet e vorba că vor intra toți ministrii din cabinetul demisionat, afară de unul sau doi, cari vor fi înlocuiți cu alții.

La 30 de ani.

— Aniversarea morții lui Șaguna. —

Marele filosof pozitivist John Stuart Mill glăsuise odată, că omenirea nu 'și pôte aduce îndestul de adesea aminte, că aici în mijlocul ei a viețuit un Socrate.

Tot așa și noi Românii, nu ne putem aminti îndestul de adesea de marele bărbat și cap al bisericii noastre, de Andreiu baron de Șaguna, a cărui viață e strâns legată de viața noastră.

Trei decenii se împlinesc Luni de la apunerea strălucitului lucifer, treizeci de ani de când metalic glas de clopot vestind mórtea marelui geniu al redșteptării noastre naționale, umplea românimea de nespusă jale și obidă.

Cu cipru verde ni-se cuvine a ne încinge deci fruntea în această zi de doliu, și în glas de serbător se glorificăm memoria lui sfântă.

Să ne retragem pe un moment din învălmășela luptelor zilnice, să ne desbrăcăm de toate cele pămênțești, ca mai bine să ne putem închina memoriei sale, sfinte și eterne.

O grea lipsire de la datorința sfântă ar inveda trecerea în tăcere a acestei zile însemnate, și nevrednici de binefacerile lui, cu cari ne-a îndulcit viața, ba chiar vrednici de osândă ne-am face, dacă ni-am uita de recunoștința ce datorim acestei figuri mărețe, trimisă de pronia cerească spre mântuirea noastră.

Un nēm care își uită de datorința sa față de bărbații trimiși de pronie spre mântuirea sa, ar fi matur de peire, s'ar afla pe clina peirii.

Și marele geniu al deșteptării noastre trimis al lui Dumnezeu a fost, un „mesia” care ne-a scos din împărăția întunecului.

Greu era somnul de care era cuprinsă națiunea noastră pe vremea rășăritului mândru al marelui Șaguna.

Cu razele divinelor sale învățături ne-a deșteptat însă din somnul cel de mórte, pe cum el însuși a dorit la sfîșierea sa de episcop: „Doresc pe Românii transilvăneni din adâncul lor somn a-i deștepta și a-i conduce cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun”.

Lumină răspândia marele geniu în toate părțile, rânind și gonind întunecul de care eram cuprinși.

El ne-a scos din întunec și din umbra morții, mântuindu-ne din cursele vrășmașului.

Cu toiagul în mână a rupt ghița, făcându-ne cale, pe care să ne conducă cătră ținta nisuițelor și aspirațiunilor noastre.

Plin de focul dragostei față de națiunea sa, nu pregetă nici un moment de a lucra, ci desvóltă o uriașă activitate întru mântuirea noastră.

Desgropatu-ni-a o metropolie ce zăcea îngropată de 160 ani, fortificându-o și întărindu-o cu „Statutul organic”, ca nimeni să nu ni-o mai pótă răpi și îngropa.

La ivirea sa în fruntea bisericii și națiunii, înțelenite și pline de spini erau tărâmurile nēmului, ear' biserica era amorțită de grelele suferințe seculare, și lipsită de toate drepturile dumnezești și omenești.

Școla plină de spini și polomidă, ear' învățământul pe trépta cea mai de jos.

Toate acestea pretindeau puteri uriașe. Cu pași hotărâți înainteză însă Șaguna spre dobândirea drepturilor și îmbunătățirea bisericii și a nēmului seu.

Cu înțelepciunea și înțelegerea sa ridică biserica din starea ei amărită, năcăjită și batjocorită, o investește cu drepturile și beneficiile de cari a fost despoiată, și rupe cătușile în cari era ferecată asemenea unei sclave.

Precumpnind momentul și ocaziunea binevenită, nu le lăsa nici-odată neexploatate. Introduce earăși sinodalitatea bisericii, organizează biserica pe base tari, autonome independente, în sensul canónelor și instituțiunilor bisericești, și rupe legătura nenaturală cu biserica Sêrbilor.

Cu arma moralității în mână duce luptă împotriva nedreptății, și izbândă îi încununază uriașa sa muncă.

Tărâmurile sterpe și pustiite ale școlii le cultivă cu mare îngrijire și chibzuielă, înființând mulțime de școle.

Ridică românismul din tina obscurismului, căci înființeză institute prin cari limba și literatura s'a ridicat.

Cine óre a lucrat mai mult la emanciparea noastră, la egala îndreptățire, la propășirea și fericirea românimii?

Ori încătrău ne vom întórce privirea, tot numai de faptele și succesele lui Șaguna dăm, atât în viața bisericească-politică-națională, cât și în literatură. El este cel mai mare bărbat al nostru, viața lui e numai virtute și fapte; de aceea, cum am spus, nu ne putem în destul de adese-ori aduce aminte de acest mare bărbat al trecutului nostru.

În continuu spre el să ne îndreptăm deci ochii, din faptele și virtuțile lui pururea indemn să luăm, pentru-ca asemenea lui să trăim, să muncim, să jertfim și folos obștei să aducem. În deosebi nou, tinerimei, pentru care el

cu atâta dragoste și abnegațiune a lucrat, ni-se impune această sfântă datorință.

„Și ca firea noastră omenescă, care spre slăbiciune se plécă, să nu ne abată de la împlinirea acestei frumoșe hotăriri, îndură-Te, Tu Dómne, de noi! Trimite-ne harul Tău, întărește Tu voința noastră, ca să ne putem înălța acolo unde Tu, care a ne ridică Te-ai milostivit, ai voit să ne ai.”

Noi toți cei-ce îndulciți suntem prin binefacerile lui Șaguna, cu pietate să ne gândim deci la el și la mormântul care acopere preascumpele mórte, căci cel mai binemeritat și cel mai mare bărbat al nēmului nostru a fost așezat în el, înainte cu trei decenii.

N. Regman-Păunaș.

Monarchul între Români.

Manevrele cele mari de tómnă ale armatei austro-ungare se vor ține anul acesta în jurul Lipovei, în Banat. După programul stabilit din partea ministrului de războiu, ele vor fi precedate de deprinderile trupelor de cavalerie, cari se vor ține în jurul Vienei în zilele dintré 22—30 August. După terminarea lor Majestatea Sa Regele va pleca la Lipova, unde va sosi în 6 Septembrie. De la gara din Radna M. Sa va merge la Neudorf, unde își va ave quartirul regal în castelul contelui Robert Zselénszky. Moștenitoriul de tron Francisc Ferdinand va sosi cu o zi mai înainte, în 5 Septembrie la Radna. Reîntórcearea la Viena se va face în 10 Septembrie tot din gara de la Radna.

Delegațiunile. Mercuri, atât casa de jos, cât și cea de sus a reichsrath-ului de la Viena, a ales membri în delegațiune pentru anul curent. Alegerea s'a făcut fără incident.

Bánffy în luptă. Ziarele din capitală aduc știrea, că baronul Bánffy va eși în curând din rezervele de până acuma și va începe luptă energică în contra banului Khuen-Héderváry, în cas că va fi însărcinat cu formarea noului cabinet ungar. Baronul Bánffy vrea să formeze un partid nou din membrii partidului guvernamental, și să combată pe noul ministru-president pe motivul, că nu e destul de magiar și destul de șovinist. Baronul Bánffy va scrie un articol, în care va anunța tuturor celor de un gând cu el desvélirea stégului, pe care va sta scris: Jos cu Héderváry! El dóre réu pe baronul Bánffy, cum se vede, că pe el nu l'a consultat nimeni acum cu ocaziunea crizei ministeriale. Ce să faci însă? Asta e sórtea bărbaiilor de stat puși la — dosari!

Din Austria. Incepe a se încurca de nou situația politică și dincolo de Leitha. Clubul Cehilor a hotărît să facă opoziție provisorului budgetar, așa cum Cehii știu să oponeze, omorind vremea cu propuneri de urgență, cari împedecă apoi discuția asupra obiectului de la ordinea zilei. Cu toate că Nemții sunt decizi să porțe luptă energică în contra întroducerii de nou a obstrucției în desbaterile reichsrath-ului austriac, guvernul nu așteptă mare succes de la apărarea lor, și astfel e decis să proróge reichsrath-ul. Prorogarea va urma în una din zilele cele mai apropiate.

Monument lui Cuza.

Alară de inițiativa luată din partea dlui Stroe Beloescu, mare proprietariu în Moldova, pentru a se ridică un monument principelui Alexandru Ioan Cuza, pe bani adunați de la țerani, cari au învățat a cunoște în Cuza Vodă pe binevoitoriul lor, pe „Domnul țeranilor”, — a mai luat și în Iași inițiativa dl Ghica-Deleni, pentru ridicarea unei statue mari întru memoria acestui principe, sub care și prin care s'a făcut unirea Moldovei cu Muntenia.

Domnul Ghica-Deleni a cerut audiență la palat pentru a comunica Majestății Sale Regelui Carol intențiunea de a deschide listă de subscripțiune în scopul indicat. Audiența i-a fost acordată, și Regele Carol esprimându-și părerea de bine pentru sulevarea ideii frumoșe: a promis că se va pune în fruntea listei.

Acest fapt, care singur va face, ca ideia să fie realizată, a dat ansă ziariului „La Roumanie” din București să scrie următorul frumos articol:

„Onóre Regelui Carol! El e tocmai după inima Românilor. De altmintrele nu ne am îndoit nici-odată de dînsul. Când am aflat că numele seu va figura în capul listei de subscripțiune pentru ridicarea unui monument lui Cuza, nu ne-am mirat de loc; bucuria ni-a fost însă mare.

Principele independentei aducând omagii Principelui unirei, primul Rege al Românilor salutând pe ultimul voevod pămêncean, Mesia politic chiămat de dorințele părinților nostri cinstind memoria Precursorului, este ceva nobil, este ceva mișcător!

S'o zicem sus și tare, Cuza a făcut cu știință, ca venirea unui domnitoriu străin să fie cu puțință, el a curățit calea în fața lui.

Sunt două legi cari nu puteau să fie sancționate de cât de cătră un Român de baștină și de cătră un creștin ortodox: legea rurală și secularizarea bunurilor de mână mórta.

La începutul domniei sale, Regele Carol a trecut prin greutăți mari; este permis a crede, că s'ar fi sfărâmat de aceste două — el sau ori-ce al Principe străin — dacă ar fi trebuit să le resólve.

Să uităm unele lucruri de la 11 Februarie 1866 și să ne amintim mesagiul din 15 Novembre 1865, pentru-că data din ziua aceea abdicarea lui Cuza.

Ori-cărui monument îi trebuie o inscripție; în acest mesagiu prevestitor se va găsi inscripția ce se potrivește pedestalului statuei lui Alexandru Ion I.

Și nu e destul cu subscripțiunea Regelui Carol I; noi cerem subscripțiunea bărbaiilor de la 11 Februarie, cari trăesc încă, a acelora, cari au făcut această revoluție. Mărimea de suflet a celui dintăiu impune amenda onorabilă a celorlalți. Astfel se va șterge o amintire dureróasă, nu se va mai gândi de cât la rezultatul fecund. Să-și presinte dar' dl Ghica-Deleni lista Majestății Sale Regelui, și apoi să alerge repede la generalul Haralamb; trebuie, ca în aliajul metalului din care se va face statua lui Cuza, să se contopescă și banul soldatului ce a știut să-și frângă spada și nu a ridicat mânerul ei purificat de cât în ziua când tunul de alarmă a chiămat spre Dunăre pe toți copiii țerii.

Ori-ce lucru vine la ciasul seu. Anii s'au perondat, frumoși și glorioși; o generație a crescut de la nóptea cea oribilă, care a precedat ziua splendidă a cărei seară n'a venit; opera de justiție a trebuit să fie amânată pentru a fi înțelėsă de toți; astăzi această

operă își capătă totă semnificația din evenimente din afară.

Se știe ce voim să zicem.

Regele și poporul vor ridica o statuă aceluia, care a binemeritat de la România; ei vor înălța efigia aceluia, care a iubit acest popor, a aceluia, care a voit pe acest Rege, care l'a salutat înainte și după urcarea lui pe tron, căci scrisoarea lui Cuza detronat completează mesajul lui Alexandru Ion I.

Și desvélirea acestei statue va fi o adevărată serbare națională, de la care nici un Român nu va voi să se escludă. Fie, ca to-puzul domnesc să-și iee locul în Arca noastră de alianță, alături cu coróna de oțel, ca vechiul și noul testament să fie obiectul aceluiași cult, deóre-ce ei sunt cele două cărți ale credinței noastre naționale.

Onóre Regelui Carol I!

Onóre și lui Cuza! Deóre-ce unirea a fost prologul independenței, deóre-ce trebuia să desființăm frontiera factice a Milcovului, înainte de a merge să căutăm preste Dunăre metalul victoriei cu care să făurim coróna ereditară a timpurilor noue.

Vai de poporul care și repudiază istoria!

Frumșea istoriei noastre constă mai ales în unitatea ei. Fie-care generație a adăugat o etapă spre scopul dobândit. Și ultima etapă n'a fost nici cea mai puțin trudită, nici cea mai puțin glorioasă; pământul făgăduit era la sfârșitul ei. Cuza l'a întrevădit, un Carol I a intrat într'insul împreună cu noi.

Puțin bronz, puțină marmură vor spune posterității, că anul 1903 a însemnat un mare act de justiție și de recunoștință națională, care cinstește atât pe Regele Carol I cât și pe principele Alexandru Ioan Cuza⁴.

Intrarea regelui Petru în Belgrad.

Conform programului publicat deja, alaltăieri la 10 ore înainte de amiază a intrat regele *Petru I. Carageorgevici* în capitala Sârbiei, spre a ocupa tronul stropit cu sângele antecesurului său. Intreg orașul era împodobit cu stindarde și cu porți triumfale (9 porți) în calea de la gară până la palatul regal, ear' întru întimpinare 'i esise în cale imensă mulțime de public, în frunte cu armata, care ținea cordon pe partea dreaptă a stradelor, pe când publicul era înșirat pe partea din stânga.

Pe peronul gării era postată o companie de onóre, așteptând acolo ministrii, corpul ofiteresc și reprezentanții autorităților. Dintră ministrii plenipotențiar ai statelor străine au eșit întru întimpinarea noului rege numai *consulul Czarikov, al Rusiei, și Dumba, al Austro-Ungariei*. Ceilalți au absentat demonstrativ. Se raportază chiar, privitor la atitudinea celorlalte state, că *Germania, Franța și Italia s'au înțeles să nu recunoască pe noul rege, până nu va pedepsi pe ucigașii antecesurului său, ear' despre Anglia se știe deja că a întrerupt relațiunile diplomatice cu Sârbia și și-a chemat a casă pe reprezentantul din Belgrad.*

FOIȘORĂ

Vieta și activitatea sfântului Atanasie!

După Ios. Fisch, de Octavian Mureșan.

(Fine.)

Cini ani și 9 luni trecură de la alungarea lui Atanasie din Alexandria, când muri Constantin în etate de 45 ani, în orașul Tarsus, în 3 Novembre 361. Lui îi urmă în domnie Iulian, care trecuse din nou la păgânism. La acesta știre păgânii din Alexandria se ridicară contra episcopului Gregoriu; îl ținură 24 de zile în temniță și 'l uciseră. Deóre-ce însă Iulian a permis episcopilor exilați re'ntorcerea, se folosi și Atanasie de această permisiune și se re'ntorse în Alexandria. Aici în curând frânse puterea Arianismului, care și până aci se susținuse numai spriginită de împăratul Constantin. Îndată după re'ntorcerea sa ținut un sinod în Alexandria, la care sinod luară parte aproape toți episcopii din Egipt. Mai întâiu se dădu iertare tuturor aceluia, cari în decursul prigonirilor părăsiseră legea lor. În același sinod se înțeleșeră asupra învățaturii trinității despre înțeleșul cuvintelor *ὕποστασις* și *οὐσία* (adecă *persóna* și *substanța*).

În gară regele a fost bineventat de ministrul-president *Avacumovici*, care a zis, între altele, că Sârbia numai sub domnia Carageorgeviceștilor a fost fericită, și are speranță că deodată cu nepotul primului Carageorgevici va intra în ea și fericirea de demult. În această speranță 'l salută în numele națiunii sârbe cu cuvintele *Dobro došli!* (Bine ai venit!).

La acestea regele a cetit următorii răspuns.

„Dlor ministri! Veți înțelege, st. domni, ce sărbătorască e pentru mine clipa această, în care, după 45 de ani, pășesc de prima-dată pe pământul patriei mele atât de scumpă mie. În același timp sufletul meu e cuprins de recunoștința ce o dătoresc Atotputernicului, e cuprins de fericire și de conștiința datoritelor aceluia, cari mă așteptă ca pe regele țerei. La toate acestea mai concurge sentimentul acela al inimii mele, care-mi șoptește să exprim recunoștința mea regală dtale, dle ministrul-president, și conșoților ministri ai dtale. *Dtre, stimați domni, vi-ați făcut datorința față de țeră așa cum au pretins interesele ei.* (! Intră membrii guvernului sunt și căpeteniile ucigașilor familiei Obrenovici. — Red.) *Prin acesta m'ați deobligat în așa măsură, în cât mă simt fericit de a vă exprima de nou cea mai intimă mulțumită a mea și recunoștința mea regală.*

După acest răspuns Avacumovici i-a prezentat pe colegii sei de guvern, cu cari regele a dat mâna, privind lung pe *Gencici* și pe *Masin*, complici ai masacrului din palatul regal.

Printră cordonul ținut de miliție și de public, și urmat de aclamările publicului a mănât apoi la catedrală, unde a fost salutat de metropolitul-primat *Inocențiu*, ear' de acolo, după terminarea serviciului divin, a mers la palat.

Eri (Joi) la 9 ore a. m. a mers la ședința festivă a adunării naționale (dieta și senatul întrunite în ședința comună), unde a făcut *jurământul* pe constituția țerii.

De sine înțeles, că întru serbarea evenimentului s'au dat diferite spectacole și ospătări pentru popor și armată, atât Mercuri, în ziua sosirii regelui, cât și eri după depunerea jurământului.

Deschidem nou abonament la ziarul nostru, pe jumătatea a doua de an, cu prețurile indicate în fruntea foii. Rugăm tot-odată pe vechii noștri abonați să recomande spre abonare fôia noastră în cercurile cunoștințelor lor. Abonații în întâziere ce au solvirea abonamentului pentru trecut, sunt rugați a-l achita cu grăbire.

Administrațiunea.

Pe lângă Atanasie însă păgânismul nu putea prospera. Păgânii se plâneră deci la împăratul, ear' acesta le dădu creșământ. Îmediat demandă, ca Atanasie să părăsască Alexandria. Când însă creștinii din Alexandria rugară pe împăratul să-și retragă sentința, acesta (Iulian) deveni și mai înfurat, și porunci, ca Atanasie să părăsască nu numai Alexandria, ci chiar și Egiptul. Se susține, că în secret demandase chiar uciderea lui Atanasie. Decretul de exilare fu înmanat lui Atanasie în 24 Octombrie 362 prin filosoful Pythodor. Atanasie părăsi imediat Alexandria și fugi în Thebaida, scăpând de urmăriile inamicilor săi.

În 26 Iulie 363 cade Iulian în răsboiul cu Perșii, urmându-i în domnie creștinul Iovian. La știrea această Atanasie se re'ntorce de nou în Alexandria. Împăratul cel nou rechemă pe toți episcopii exilați și se purtă bine cu deosebire față de Atanasie. A scris lui Atanasie o epistolă confidentă, în care 'l ruga să-i facă o espunere a bisericeii ortodoxe și 'l invita la Antiochia, unde se afla el (Iovian).

Cercările repețite ale Arianilor de a despoia pe Atanasie de grația împăratului și a 'l alunga de pe scaunul episcopesc, au rămas zadarnice. După opt luni însă muri Iovian, urmându-i în domnie Valentinian.

Revista bisericească.

Modul alegerii patriarhului din Constantinopol. Dacă scaunul patriarchal devine vacant, sântul sinod îndată comunică Porții mórtea resp. motivele depunerii patriarchului. Pórta încuviințază apoi alegerea unui administrator al patriarchatului, *τοποτηρητής*. Alegerea această cade în competența s. sinod și a consiliului mixt, adecă a acelor corporațiuni permanente, cari necumtat stau patriarchului în ajutoriu la administrarea oficiului său.

S. sinod (*ἡ ἐκκλησία*) se compune din 12 metropoliți ai scaunului ecumenic sub presiul patriarchului, ca al „supremului conducătoriu spiritual al clerului supus scaunului ecumenic“. Cei 12 metropoliți se aleg pe doi ani, și anume așa, că în fie-care an șese metropoliți trebuie să iese, alegându-se alții în locul lor. La dorința patriarchului se pôte realege unul din cei șese cari au eșit. S. sinod e deci o corporațiune care se compune numai din persóna din cler. Conform cu această drepturile lui se estind numai la afaceri curat spirituale. — A doua corporațiune, *consiliul mixt* (*τὸ ἐθνικὸν διαρκὲς μικτὸν συμβούλιον*) se compune tot din 12 membri, și anume din 4 metropoliți și 8 laici. De regulă presiul îl are metropolitul cel mai bătrân. Membrii consiliului mixt încă se aleg pe doi ani, alegându-se în fie-care an șese membri noi. Corporațiunea această are supra-veghierea asupra tuturor afacerilor lumești, cari în óre-care mod stau în legătură cu patriarchatul și cu administrarea bisericeii. Aceste amândouă corporațiuni, sântul sinod și consiliul mixt, țin adese-ori ședințe comune, formând în cazul acesta o unitate, care se însamnă cu numele *τὰ δύο σώματα*.

S. sinod și consiliul mixt, sau *τὰ δύο σώματα*, aleg deci pe administratorul patriarchatului și anume totdeauna pe unul din membrii s. sinod. Sinodul compune și trimite apoi epistole către toți metropoliții, ca acestia în timp de 41 zile să transmită sub plic buletinele lor de vot cu numele noului candidat la patriarhie. Asemenea trimite epistole și celor 28 eparhii mai însemnate, cari au dreptul de a trimite la alegere un elector laic (întră eparchiile aceste provin: Cesarea, Efes, Eraclea, Nicomedia, Nicea, Chalcedon, Tesalonich, Adrianopol, Amasia, Ianina, Brussa, Creta, Trapezunt, Filipopol, Smirna, Mitilene, Chios), pentru-ca înainte de expirarea celor 41 zile să trimită la Constantinopol câte un reprezentant al mirenilor. Metropolitul din Eraclea totdeauna e invitat special, având el din timpurile cele mai vechi privilegiul de a înmanua noului patriarch sceptrul (*ράβδος*).¹⁾

¹⁾ Dreptul acesta se reduce la sinodul II ecumenic din anul 381, la care arhiepiscopul din Constantinopol s'a înălțat la rangul de patriarch, eșind de sub jurisdicțiunea metropolitului din Eraclea. Ca o rămasășă așa zicând a puterii jurisdicționare de odinioară i-s'a lăsat deci metropolitului din Eraclea investitura noului patriarch cu sceptrul.

Sub domnia lui Valentinian ar fi putut trăi cu toții în pace, dacă nu și-ar fi luat de coregent și ar fi făcut de domnitor preste Orient pe fratele sau Valens, un Arian înfocat. Dar' ori și cum persecuta Valens pe dreptcredincioși, lui Atanasie îi dădu pace, din împrejurarea, că cei din Alexandria atât de mult țineau la el.

În 5 Maiu 365 însă s'a publicat în Alexandria un edict împăresc pe basa căruia toți episcopii cari fusseră exilați sub Constantin și rechiamați de Iulian, aveau să părăsască de nou bisericile lor. Deóre-ce prefectul Flavian pe basa acestui edict prețindea depărtarea lui Atanasie, poporul declarând că edictul acesta nu se referă și la Atanasie, căci el a fost rechiamat de Constantin și exilat de Iulian, se iritase foarte tare și numai așa a putut fi mulcomit, că prefectul i-a promis că în privința această va cere deslușiri de la împăratul. Astfel rămase Atanasie episcop până la începutul lunii Octombrie a aceluiași an. Se pare însă, că a fost încunoștințat, că se plănuește ceva în contra lui, căci părăsi Alexandria și se refugă pe o moșie. (Acesta e bătător la ochi și se presupune, că aici s'ar fi aflat mormântul tatălui său). În noptea următoare după fuga sa, (ceea ce în Alexandria nu se știa) prefectul Flavian și beliducele Victorinus nă-

„Adunarea generală de alegere“ (*γενική συνέλευσις*, la popor numită de obicei *ἐθνo-συνέλευσις*) se compune din următorii membri:

1. Membri din cler: a) cei 12 membri ai s. sinod; b) metropolitul din Eraclea, dacă nu e cumva membru al sinodului; c) metropoliți cari din întâmplare se află în capitală, *παρεπιδημούντες* (de regulă 3 ori 4).

2. Membri mireni: a) trei bărbați din amplexiunii superiori ai patriarchatului (întră cari totdeauna ó *μέγιστος Διογδοθέτης*); b) cei 12 membri ai consiliului mixt (dintră cari cei 4 din cler sunt deja numărați sub 1. a); c) opt amplexiunii ai statului și anume trei ai clasei I și II, doi cu rangul unui colonel și trei din amplexiunii politici; d) guvernorul insulei Samos (sau locoțiitoriu lui); e) patru reprezentanți ai savanților (profesori, medici); f) cinci reprezentanți ai comercianților; g) un banchier; h) zece reprezentanți ai celor mai însemnate bresle (meseriași); i) doi reprezentanți ai orașului; k) cei 28 reprezentanți ai eparhiilor numite mai sus.

Drept aceea adunarea de alegere constă cam aproximativ din 90 participanți, întră cari preste 70 sunt mireni. Dintră acesti mireni opt sunt *σύμβουλοι* ai consiliului mixt, ceilalți reprezentanți ai orașului Constantinopol și ai provinciilor, aleși anume în scopul alegerii. Dintră metropoliți 12 sunt *συνδοκιοί*, ceilalți *παρεπιδημούντες*. La alegerea ultimă a Sanctității Sale Ioachim III în anul 1901 erau 87 membri ai comitetului de alegere; întră acestia 69 au fost mireni, ear' 18 metropoliți.

În prima ședința a adunării electorale, secretariul sinodului și doi membri ai adunării deschid plicurile trimise, cari cuprind buletinele de vot ale metropoliților (de present sunt 76 metropoliți în patriarchatul constantinopolitan), în timp ce ușile localului în care e întrunită adunarea, sunt încuiate. Dacă membrii mireni țin a fi vrednice de scaunul patriarchal și alte persóna, ale căror nume nu se află pe țidulele metropoliților, atunci se adaug numele persónelor acestora la ale celor elegibili, dacă cel puțin a treia parte a membrilor din cler consimte cu această.

Tóte numele vin apoi însemnate pe o listă, care se trimite Porții. Pórta adecă și-a rezervat dreptul de a elimina din listă numele persónelor cari nu-i convin. Cu aceste eventuale schimbări lista se retrimite patriarchatului, și anume — conform stipulațiunilor esistente — până în 24 de ore.

Acum *γενική συνέλευσις* alege din candidații scriși pe listă (la alegerea ultimă erau 20 de nume pe listă) trei bărbați, și anume prin majoritatea voturilor. Cu această funcțiune acestei corporațiuni e terminată.

Alegerea patriarchului o fac numai membrii din cler ai adunării de alegere, fiind prezenți însă și membrii mireni. Întră adunarea merge în biserica patriarchală, unde se oficiază mai întâiu serviciu divin cu invocarea spiritului sânt. Apoi din cei trei candidați de pe lista restrînsă membrii din

vălră cu soldați în casa lui Atanasie, situată lângă biserica lui Dyonisius, dar' neașându-l trebuiră să se retragă.

După 4 luni, adecă la începutul anului 366, veni notariul împăresc Brasidas cu un decret, care permise lui Atanasie re'ntorcerea, și la porunca împăratului Atanasie fû earăși re'introdus. În Septembrie a aceluiași an un anumit Lucius cercă să se facă episcop al Arianilor în Alexandria, dar' atacat de popor, numai cu ajutoriu soldaților a putut scăpa viu.

De aici începând până la mórtea sa, întâmplată în anul 373, Atanasie trăi în Alexandria în liniște. În acesti ani din urmă desvoltă activitate foarte mare, atât cu privire la îndeplinirea oficiului său, cât și cu privire la lucrările literare. În anul 369 a ținut în Alexandria un sinod, în care s'a recunoscut autoritatea simbolului din Nicea față cu cel din Rimini din anul 359. Pe papa Damasus îl înduplecă să țină un sinod în Roma, în care a fost condamnat și escumunicat Arianul Auxentios. Pe un locoțiitoriu din Lybia, Atanasie îl eschise din sinul bisericeii pentru cruzimile și desfrăturile lui. În anul 371 a fost întrebat de cătră Epictet, episcopul din Corinth, cum să se pórte față de învățatura propagată de Appollinaris. Atanasie îl îndemná la mai multe scrieri polemice contra Appollinaristilor.

cler aleg pe patriarhul, prin votare secretă și cu majoritatea voturilor. (La alegerea Sanctității Sale Ioachim III în anul 1901 cei trei candidați la patriarhie erau: actualul patriarh Ioachim III, metropolitul din Chios și metropolitul din Varna). (După „Candela“)

NOUȚĂȚI

La colecta pentru zidirea catedralei instituitul de credit și economii „Zlăgneana” din Zlatna a dăruit din profitul său realizat în anul de gestiune 1902 suma de 50 corone.

Personal. Preacuvioșia Sa dl arhiepiscop vicar u arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, s'a întors de la Brașov alături (Mercuri). Cum anunțaserăm, Preacuvioșia Sa mersese la Brașov spre a prezida examenele de maturitate de la gimnaziul gr.-or. român de acolo.

Avis. Corul mixt bisericesc va cânta în biserica din suburbiul Iosefin Duminecă (15/28 Iunie 1903) la 9 ore a. m.

Asentările — amânate a patra oră. Ministrul de honoară, baron Fejérváry a dat în cauza asentărilor următoarea ordinație:

După ce proiectul de lege despre contingentul de recruți pe 1903 încă nici acum nu e votat și astfel asentările pentru anul acesta nu se pot ține nici la termenul fixat prin circularul meu nr. 37000: *dispun de nou amânarea lor până la alte dispozițiuni, ceea-ce amplotiajii cercurilor de asentare au să aducă imediat la cunoștința celor pe cari îi privește.* — Budapesta, la 20 Iunie 1903. Fejérváry m. p., ministru de honoară.

Cassarea clasificărilor de la Crăciun și Paști. Ministrul r. ung. de culte și instrucțiune publică în cadrul instrucțiunilor noue date cu privire la planul de învățământ pentru școlile medii, a cassat împărțirea anului școlar în trimestre, având a fi împărțit în semestre (în două jumătăți), cum e usul la școlile superioare. În legătură cu această a cassat și clasificările (și estradarea de atestate) ce se făceau până acum în prejma sărbătorilor de Crăciun și Paști. Această inovație intră în vigoare cu începerea anului școlar 1903—1904.

Avis. Am onore a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria de avocat în Turda. (Casele proprii, strada Egyházialva, nr. 7.) Dr. Valer Moldovan, avocat.

Demonstrație contra oficerilor sârbi. O telegramă din Petersburg raportază că alaltăeri publicul adunat în grădina de petrecere „Aquarium” a demonstrat sgomotos contra oficerilor sârbi aflați în Petersburg, cari au mers și ei la petrecere. Când publicul i-a observat a început să le strige: „Afară cu ucigașii!”, aruncând asupra lor petri și frânturi de lemne. Demonstratia aceasta a durat până când întreg localul a fost curățit de oficerii sârbi. — Aceeași telegramă raportază că presa rusăcă ia tot mai dușmănoasă atitudine față cu conspirația sârbăcă, pretinzând pedepsirea ucigașilor.

Ziua morții lui Atanasie e 2 Maiu, pe care atât biserica orientală, cât și cea occidentală a instituit-o ca zi de sărbătoare.

Cele mai multe scrieri ale lui Atanasie sunt de natură apologetică și polemică. Dintre scrierile exegetice o mare parte s'a perdut și astfel ni-a rămas puține de categoria această. Să le luăm pe rând.

1. *Scrieri apologetice.* La acestea aparțin: „Oratio adversus gentes” și „de incarnatione”. Cu privire la apărarea sa proprie a scris apologia sa către Constanțiu și despre fuga sa.

2. *Scrieri polemice.* Acestea sunt îndreptate cu deosebire contra Arianilor, cu cari în totă viața a fost în luptă continuă; apoi în contra unor secte, cum erau Macedonianii (Semiarianii) și Apollinaristii. La acestea aparțin:

- patru vorbiri contra Arianilor;
- două encyclice către episcopi în cauza arianismului;
- trei tractate separate „de incarnatione” contra lui Pavel din Samosata, contra lui Ariu, și contra lui Apollinaris;
- două cărți contra Apollinarismului;
- epistole către Epictet;
- patru epistole către Serapion în contra Macedonianilor.

3. „Istoria arianismului către călugeri”, care e parte de caracter istoric, parte pole-

Băiețelul Ionel Mocsonyi, nepotul de frate al dlui Dr. Alexandru Mocsonyi, zilele trecute a făcut cu succes forte bun examenul de pe clasa primă gimnasiale, ca elev privatist al gimnaziului gr. or. român din Brașov. La examen a asistat și dl Dr. Alexandru Mocsonyi, care sosise la Brașov, în acest scop, Luni.

Recoltă slabă. Grindină, buracă, rugină (pălire), — aceste sunt cele trei flagele cari s'au aliat în primăvara și vara această spre a scârșița din zi în zi tot mai mult prospectele de recoltă a/e agriculturilor din țera noastră. Conform evaluării făcute până acum adică, recolta de grâu va fi cu opt milioane de măși metrice mai slabă de cât cea din anul trecut, și pe lângă aceasta: secăra, orzul și ovėsul încă stă mult sub cifra cuantității de recoltă din anul trecut. Și de ar rămâne barem staționară starea de până acum! Dar' raportele intrate zilnic la ministerul nostru de agricultură, aprôpe de prin toate părțile terii vestecur noue și noue devastări făcute de terii pestăși și vremuri grele, așa că — dacă și numai în parte ar fi fidel descrișă în ele starea sémănturilor, recolta va trebui să fie cu forte mult mai slabă de cum o arată și fi evaluările făcute până acum. Sărăcie și miserie deci pretutindenea, — și totuși urcare de dări și imposite!

Incercare de atentat contra țarului. Conform unor știri telegrafice date din Moscva, scurt înainte de mutarea familiei țarului în palatul de vară un conspirator a pētruns în palat până în coridorul ce conduce la apartamentele țarului, unde însă vedându-se deodată față în față cu oficerul de ordonanță, acesta l'a întrebat de scopul venirii. Conspiratorul, deghizat în gendarm de rang superior, și-a pierdut cumpătul și a ridicat revolver asupra oficerului. Prin acest fapt însă s'a dat de gol; oficerul s'a repeșit asupra lui și i-a smuls din mână revolverul, apoi l'a dat pe mâna poliției. Cam atâta a transpirat în public referitor la această încercare de atentat, care — în butul tuturor tănuirilor — a ajuns și la cunoștința țarului. Correspondentul din Moscva al ziarului „Morning Leader” (Londra) zice că țarul a devenit forte neîncreșătoriu chiar și față cu cei mai de aproape ai sei și abia se mai interesază de afacerile guvernării, fiind preocupat tot numai de estirparea nihilistilor.

Epstein — tatăl lui Balla. În halul magiarilor de nume mi-se prilește câteodată să cetim în foile mi-gare și nouități ca următoarea: „Epstein Ignác a răposat în Budapesta, în etate de 54 ani. Inmormentarea i-s'a făcut eri. În răposatul își jelește pe tatăl său bun tinerul poet și gazetariu Balla Miklós”.

Prognosticul verii. Zilele acestea au așărut în librăria din Berlin prognosticurile meteorologului ceh Rudolf Falb cu privire la vara curentă. Conform acestora: prima săptămână a lunii Iulie va fi rece și ploioșă, după care însă puzem de se așteptăm la timp cald și uscat. Putea de 9 Iulie va fi ziua critică de rang terțiar. Întră 20—24 Iulie vor fi furtuni împreunate cu plôie nu tocmai abundante, după cari va urma earăși timp frumos. Luna August va fi în genere caldă și senină, afară de începutul și sfârșitul ei. Ziua de 24 August va fi ziua critică de rangul prim. În Septembrie vor fi multe plou și tempești, deosebi în terțiaritatea a doua și a treia și ploua necontentin.

mic și apologetic. Pentru istoria arianismului sunt multe epistole și tractate speciale de mare însemnătate. O scriere admirabilă, de conținut istoric, dogmatic și ascetic, este biografia sfântului eremit Antoniu, prietinel sfântului Atanasie.

4. *Scrieri exegetice.* La acestea aparțin explicările psalmilor, și încă alte două scrieri, cari se refer la psalmi. Afară de acestea număröse fragmente.

Un tesaur însemnat pentru istoria sfântului Atanasie a fost aflat în anul 1847 de către Alexandrinul Pacho într'o mănăstire din pustiiu Alexandria, spre apus de la Delta Nilului. Acest tesaur consta în câteva epistole de sărbători, în cari, ca și pastoralele noastre de azi, pe lângă încunoștințarea, când începe postul și când cad Paștile, Atanasie adresază poporului admonieri și învățături în spiritul sfintei scripturi. Tot de acestea se ține și o amintire mai scurtă împreună cu un conținut despre „istoria acephala”, care e de mare importanță, căci din el putem estrage material însemnat pentru istoria lui Atanasie; apoi conține, sau mai bine zis, aduce cu deosebire date cronologice autentice.

Despre felul de scriere a lui Atanasie zice Photiu: „Feliul seu de scriere e clar, rotunșit, simplu, puternic și profund, ear' do-

Munca musicalilor artisti. Săptămâna trecută un scrutător musical a ținut în Dublin o conferență asupra măestrilor de musică, spunând despre ei multime de observațiuni ale sale, care de care mai interesantă. Întră altele a spus — firește, — pe basă de îndelungate observațiuni, — că: un pianist modern când cântă la pian vede (cetește) 1500 note pe minut și face 2000 de mișcări; creerul simte toate aceste note și dirigează mișcările. Când cântă „Moto Perpetuo” al lui Weber, artistul cetește în timp de patru minute 4541 note, dar' fiind-că ochiul numai zice note (semne) diferite note, lucru (fără să știe așa) în timp de un minut, misterul că artistul nu privește deosebi fie care notă, ci alergă cu o clipită a ochiului peste 4—6 note deodată. Când cântă „E-moll étude” a lui Chopin, artistul cetește în timp de 2 1/2 minute 3950 note, deci 26 pe minut.

Tulume contra demonstranților. În Glauwitz (Slezia) era să se țină Duminecă o adunare electorală, la care însă alegătorii poloni nu au fost invitați. Acestia s'au adunat în fața localului destinat pentru ținerea adunării și au făcut gălăgie mare. Mai purtându-se gălăgios și cei de la adunare, poliția a disolvat adunarea, ear' pentru împrăștierea multimei a pus în funcțiune tulumbele pompiștilor. Infuriați de scaldă nedorită, oamenii s'au năpustit asupra celor de la tulumbe și i-au bătut bine, ear' tulumbele împreună cu toate uneltele de pompișerie le-au aruncat în un lac. După aceea în cete de mii de inși au parcurs stradele orașului, spărgând ferestri și galantare. Poliția și gendarmeria a trebuit să taie și să puște în multime, care numai după luptă grea a putut fi împrăștiată. Un om a fost împușcat, ear' alți mulți s'au ales cu răni grave.

Examen școlar în Sibiiu-cetate.

Raport special.

— 24 Iunie n.

Nu odată ni-s'a dat ocaziune să așăm afirmându se, că instrucțiunea poporală în școlă confesională gr. or. din Sibiiu-cetate — sub conducerea învățătorului Candid Popa, face cele mai frumoșe progrese ce se pot închipui de la o atare școlă. Acestă afirmațiune — în totă puterea cuvântului — s'a dovedit de adevărată și cu ocaziunea examenului ținut la 8/21 Iunie a. c.

Examenul s'a început la 2 ore după amiaz, și în absența dlui protopresbiter tractual, a fost presidat de dl profesor seminarial Dr. Petru Șpan, ca delegat.

Sala nr. 23 din seminarul archidieceșan era tixită de public atât din clasa inteligentă cât și din popor. Fie-care voia să vadă sporul, ce l'au făcut elevii în decursul unui an.

Resultatul acestui examen a întrecut așteptările tuturor, căci din răspunsurile precise, clare, respicat și la înțeleș date de mititeii școlari, ori-care pricepător în ale școlii putea să se convingă, că învățătorul Popa nu este în ale instrucțiunii o putere de toate zilele, ci un adevărat măestru, de la care ori-ce învățătoriu poporal — asistând la prelegerile dînsului și vedând modul, cum știe tracta materialul prescriș pentru atari școle, — poate învăța mult.

vede invocate de el sunt cu deosebire co-vârșitoare și puternice”.

Scrierile lui Atanasie până în anul 1600 au apărut numai în traducere latină, dar' necomplete și împesștite cu multe alte lucruri, cari de fapt nu erau de ale lui Atanasie. În anul 1600 a apărut în Heidelberg edițiunea Commelină în limba grecă și latină în 2 tomuri folio. Mai târziu au fost publicate apoi în mai multe edițiuni întră cari cea mai bună e cea edată de Benedictinul Montfaucon în traducere latină, care e provădută cu o biografie vastă și cu observări critice. În limba germană au apărut în edițiunea făcută de „die Kirchenväter von Kösel”. O biografie a lui Atanasie și o espunere a învățăturii lui aflăm în cartea lui Möhler intitulată: „Athanasius der Grosse und die Kirche zu seiner Zeit” (adecă: „Atanasie cel Mare și starea bisericeii de pe timpul său”). Acestă s'a tipărit în Maienza în anul 1827. A fost tipărită a 2-a oră în anul 1844. Scrieri mai noue despre Atanasie sunt:

Epistolele lui Atanasie „traduse din limba syrică și provădute cu observări” de Lar-sow, Lipsca 1852, și *Învățătura lui Atanasie de Voigt*, Bremen 1861.

În limba română însă, pe cât știu eu, scrierile sfântului Atanasie nu sunt traduse.

Mândria nēmului este o atare școlă și dl director seminarial Dr. Eusebiu Roșca, ca director pus în fruntea ac-ștei școlē, pōte fi mândru de rezultatele la cari — sub direcțiunea dsale — a ajuns școlă această.

Atât dsa, cât și învățătoriu Popa, prēmescă recunoștință noastră a tuturor, pentru munca nepregătită pusă întru deșteptarea și luminarea elevilor cu învățături frumoșe și folositoare vieții lor.

După terminarea examenului dl delegat Dr. Petru Șpan, prin o vorbire plină de învățături — la adresa școlii, — îndemnă pe acestia și la mai multă sîrguință și învățătură, spunându-le că numai învățând vor pute să trăeșcă mai ușor.

Examenul s'a încheiat la 5 1/2 ore, când cu toții cei de față ne-am depărtat pe deplin mulțămîți cu progresul făcut de micii școlari.

Eu.

Cărți și reviste.

„Candela”, revista bisericescă-literară a archidieceșei bucovinene, a apărut pe luna curentă (fascicol nr. 6) cu următorul cuprins: „Dogma soteriologică după doctrina bisericeii ortodoxe”, de profesorul Dr. Stefan Saghin (urmare din fascicoli anteriori); „Cartea Iov”, tradusă și explicată după textul masoretic, de Dr. Octavian Isopescul (urmare); 24 pagine text rusec, apoi comunicări și știri de interes bisericesc, și notițe bibliografice (întră cari: despre broșura „Momente din viața bisericescă a Românilor ortodoxi din Transilvania”, de ases. cons. Mateiu Voileanu, și despre „cântările funebrale”, compuse pentru cor bărbătesc de prof. Dumitru Cuneșan).

„Candela”, apare în Cernăuți în fascicoli lunari și costă 8 corone pe an. Redactori: profesorul Dr. Emilian Voitschi și consilierul consistorial Alexandru Manastyrski. Editor și administrator: profesorul Dr. Teodor Tarnavski. Birourile red. și administrației sunt în residența archiepiscopescă.

„Dr. Daniil P. Barcianu. Viața și activitatea lui”, biografie scrisă de profesorul seminarial Dr. Petru Șpan. Sibiiu, tipariul tipografiei archidieceșane. Fostul elev, și în urmă coleg al răposatului Dr. Barcianu, profesorul Dr. P. Șpan e unul dintre cei mai competenți întru aprecierea calităților frumoșe, cu cari Dumnezeu înzestruse pe regretatul Dr. Barcianu, încoscându-l de aproape: ca fost profesor al seu, ca fost coleg de catedră, fost conredactor la redactarea „Fôiei Pedagogice” și având și competența de a pute judeca, în cunoștința de cauză, valorea scrierilor didactice și literare ale lui Barcianu. De aceea, biografia publicată sub titlul de mai sus e fidelă icônă a vieții și activității răposatului Dr. Barcianu, și ori-cine, mai ales învățătorii și preoții fosti elevi ai răposatului vor ceti-o cu drag și doiosă amintire despre „dascălul dascălilor”, — pe care Dr. Șpan îl caracterizează astfel:

„Înșirarea faptelor și espunerea momentelor din vieții lui Barcianu stabilește în noi convingerea, că el a fost unul din cei mai aleși bărbați ai bisericeii și neamului nostru. A fost un bărbat zelos, priceput, desinteresat, și de o hărnicie uimitore. În casa sa, ani de-a rândul, întrunia pe amicii, cari cu predilecțiune se îndeletniciau cu literatura. În inima sa vibra o cordă fină pentru tot ce pōte însufleși și nobilita pe om. Sufletul lui nu cunoștea marginii, când era vorba de împlinirea datorinței. Un spirit mare, dar' din nenorocire în un corp slab, care n'a fost în stare să supōrte greutatea, impuse lui prin pornirile firei. Vrednicia acestui bărbat a fost apreciată și recunoscută la mōrtea sa de întregă presa română din patrie, aducând unanim memoriei lui laudele meritate. Cu noi a petrecut, întră noi a fost, ear' noi pe dînsul nu l'am cunoscut; cu atât mai virtos datorință avem acum, să l' cunoștem deplin și să l' prețuim după merit.

Ear' acesta o vom face mai bine atunci, când în neuitare vom păstra numele său, și cu drag îl vom pomeni fiilor și nepoștilor nostri, spre a se încălzi și ei la flacăra iubirii de nēm și a patriotismului adevărat, ce a luminat sufletul acestui în domnul fericit bărbat”.

Broșura costă 50 fileri și se pōte procura de la librăria noastră archidieceșană,

Din public.*)

Dare de sémă și mulțămintă publică.

Pentru biserica din Șard, tractul Sighișoara, au contribuit următorii credincioși, aflători în America:

Mihail Suciu, 5 dolari; Ioan Bacian, Stefan Dan, Teodor Socaciu, Mihail Bucur Sónca, Teodor Marc, Teodor Dan, Nicolae Câmpean, Teodor Dioc, Ioan Pavel, Nicolae Bucur Socaciu, Mihail Dan, Ioan Dan, Ioan Socaciu, Ioan Bucur, câte 2 dolari; Vinczi Albert, Vinczi József, Szakól József, Nagy Pál János, câte 1 dolar; Ioan Chelemen, Ilie Călugăr, câte 2 dolari; Vinczi Dénes, Deák József, câte 1 dolar; Pavel Crăciun, 4 dolari 25 cenți; Nicolae Dioc, Ioan Bucur, Teodor Câmpean, Mihail Bucur, câte 1 dolar; Mihail Dinu Socaciu, 50 cenți; toți din Șard. — Dumitru Spornic, Saschiz, 1 dolar; Bojus Rosalia, 50 cenți; din Ungurean. — Mihail Bodeu, Mihail Câmpean, câte 1 dolar; din Oilac. — Szenyes György, 1 dolar; din Șarpatoc. — Ioan Ganea, 1 dolar; din Boiul-mare. — Mihail Cioc, 50 cenți; Ioan Bodeu, 1 dolar; ambii din Boiul-mare. — Nicolae Coman, Dumitru Coman, Augustin Coman, Mihail Coman, câte 1 dolar; toți din Hașfalău. — Achim Pupăză, 1 dolar; din Ferihaz. — Mihail Gabor Felső, 2 dolari; din Șard. — Ioan Tesculă și Mihailă Tesculă, câte 50 cenți; ambii din Boiul-mare. — Mihail Pop, 1 dolar; din Vörd. — Ioan Postina, Ioan Moise, Dumitru Boitos, câte 1 dolar; toți din Boiul-mic. — Mihail Bodeu, Ioan Crăciun, câte 50 cenți; Ioan Crișan, George Cerbu, Constantin Dochin, câte 1 dolar; Ilie Rațiu, 50 cenți; Ioan Fiecu, 1 dolar; Ilie Cucu, 50 cenți; Ilie Kis, Nicolae Pop, Ilie Pop, Simon Márton, Kuhórcz Vilmos, George Savu, Ioan Constantin, Nicolae Achim, câte 1 dolar; toți din Boiul-mare. — Szenyes János, 1 dolar; din Săpatak. — Rus Zaharie, 50 cenți; din Gogon-Váralja. — Turzson Kiprián, 50 cenți; din Ernea-săsescă. — Ioan Bogdan, 50 cenți; din Váralja. — Petru Serb, 50 cenți; din Felța. — Dumitru Rus, 50 cenți; din Bortu. — Boila Ioan, 25 cenți; din Váralja. — Petru Câmpean, 10 cenți; din Daia-săsescă. — Ilie Ștef, 10 cenți; din Ernea. — Becheș Nicolae, 10 cenți; din S.-Daia. — Oszvált István, 25 cenți; din Sz. Csávás. — Ioan Câmpean, 25 cenți; din Váralja. — Oszvált István, 25 cenți; din Mikefalva. — Aron Crișan, 25 cenți; din Váralja. — Nicolae Achim, 1 dolar; din Daia-săsescă. — Paraschiva Cristea, 50 cenți; din Saschiz. — Constantin Muntean, Ioan Doblea, Ioan Cristea, Maria Savu, Ioan Muntean, Ioan Cristea, câte 25 cenți; Ioan Fleșar, 50 cenți; Ioan Hudea, 25 cenți; din Daneș. — Ioan Coman, 50 cenți; din Retișdorf. — Stefan Rucărean, 25 cenți; din Sighișoara. — Mihail Rucărean, 25 cenți; din Sighișoara. — Ioan Bociu, 25 cenți; din Retișdorf. — Zaharie Bucur, Ioan Șoneriu, Emanuil Lazar, Zaharie Goga, Ioan Goga, Ioan Capătă, Constantin Capătă, Nicolae Costantin, Ioan Adam, Ioan Pinteș, câte 25 cenți; George Gherman, Zaharie Ghaja, câte 50 cenți; Ioan Ghaja, Nicolae Ghaja, Savu Dop, Nicolae Dop, Iosif Buzea, Zaharie Brândușă, câte 25 cenți; toți din Daneș. — Foier Stefan, 50 cenți; din Alma. — Ioan Mhaiu, 50 cenți; din Hașfalău. — Teofil Juga, 25 cenți; din Hündorf. — Ambrosiu Flores, 25 cenți; din Seleușul-mare. — Ioan Hofner, 25 cenți; din Sighișoara. — Ioan Marcu, 1 dolar și 50 cenți; din Șard. — Nicolae Grușea, 15 cenți; din Boiul-mare. — Ioan Maier, 30 cenți; Ioan Aron, 50 cenți; din Ferihaz. — Miron Mohoiu, 50 cenți; din Ighidorf. — Acesta colectă s'a făcut prin credincioșii noștri creștini Mihail Suciu, Ioan Bucur Barcian și Pavel Crăciun din Șard. (Va urma).

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacția nu primește răspunderea.

Posta redacțiunii.

București. Mulțămim pentru cele comunicate. Le păstrăm pentru alte ocazii. Pentru acum am spus destul, am spus aceea ce trebuia să spunem, pentru-ca să nu cadă osânda asupra tuturor. Dacă vom fi provocați, vom spune și mai mult.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian,

Nr. 388/903

[99] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători de la școlile comunelor mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Hetur**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

2. **Hendorf**, cu salariu anual de 601 cor. 68 fil., și anume: în bani 328 cor. 88 fil., în naturalii 220 cor. 80 fil., — de la stat 52 corone; cuartir gratuit în edificiul școlii.

3. **Saschiz**, cu salariu anual de 600 cor., și anume: din repartiție de la popor 500 cor., 100 cor. din cassa alodială, cuartir și lemnele necesare de foc.

4. **Boiul-mare**, cu salariu anual de 600 corone, cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

Reflectanții la aceste posturi au îndatorirea a procedé instruirea școlărilor de la 6—12 ani, și celor de la 13—15 ani și a ține în Dumineci și sărbători strană în biserică și a conduce cântările liturgice, să și așternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul indicat, cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre ași arăta dexteritatea în cele rituale, preferindu-se cântăreții buni.

Sighișoara, 7 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresb.

Nr. 319 1903.

[101] 1—3

Spre scopul conferirii de **stipendii** din „**Fundațiunea lui Gozdsu**“ pe anul școlar 1903/4 pentru școlile medii, facultăți, universități și școlile de cadeți militari la armata comună și honveđi — se serie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provédut cu clausula parohului competent, că și de present aparține la biserică greco-orientală română;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subșternă studenții de la școlile medii atestatul despre anul școlar 1902/3, ear' cei de la facultăți și universități indicile despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă și date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, ear' dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa întru timp și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fie-care concurent are să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile, precum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Cei-ce voesc să studieze în străinătate au să arete necesitatea de a face studii în străinătate ca în cazul dacă li-se va vota stipendiul să se pótă îndată esopera concensiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școlilor militare de cadeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiilor staverite în acest concurs (p. 1 a) c), 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor estrada comandei școlilor militare, dacă concurentul va documenta că este privit de elev regulat la respectiva școlă de cadeți.

6. Petițiunile instruite cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunii luf Gozdsu, Budapest VII. Holló utca 8. sz. până la 5 August st. n. a. c.

7. Totodată se provcă toți stipendistii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutare pentru depunerea rigoroselor și câștigarea gradului de doctor, că până la termenul susindicat, și pe lângă observarea p. 3 din acest concurs, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1902/3, căci altcum li-se va sista stipendiul, resp. nu vor căpeta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruite cu documentele sus amintite sau sosite după termenul scris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul espedării regulate, fie-care concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozdsu ținută în Iunie 1903.

Comitetul.

Nr. 304 1903.

[94] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de **protopresbiter în tractul protopresbiteral al Treiscaunelor**, devenit vacant prin încetarea din viață a protopresbiterului *Dimitrie Coltofean*, pe baza ordinului consistorial dto 24 April a. c. nr. 4680. pres. se escrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele din parochia Brețeu fasonate în cóna B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

2. Dotațiunea protopresbiterală stabilită prin conculsul sinodului arhidiececan din 21 April 1900 sub nr. protocol. 116 în sumă de 1000 cor., din cari 600 cor. se solvesc din fondul general administrativ al arhidiecesei, ear' 400 cor. de la parochiile din tract.

3. Taxele pentru visitațiunea canonică odată pe an, accidentii, esmisiuni și asistări la examene.

Reflectanții cu calificațiunea normată prin §. 53 al Statut. organic și conculsul congresual din 1888 nr. prot. 111 au ași înainta cererile lor de concurs instruite conform normelor în vigoare la Veneratui Consistoriu arhidiececan în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopresbiteral al tractului Treiscaune, ținută la 28 Maiu 1903.

Const. Dimian
adm. prot.

George Hamsea
not. com.

Amicul poporului îndreptătoriu în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de **Titu Vuiculescu**, pretor. Prețul 1 cor. Se pôte procura de la **Librăria arhidiececană din Sibiu**.

Amvonul bisericii gr. ort. române. — Predici pentru toate Duminecile, sărbătorile și praznicele de preste an. De **Ioan Nicorescu**, preot profesor seminarial în Arad. — În două tomuri. — Cu binecuvântare arhierescă. — Tomul I. Predici pentru toate Duminecile de preste an. Prețul: 3 cor. plus 30 fileri porto.

Momente din viața bisericescă a Românilor ortodoxi din Transilvania. 1780—1787. De **Mateiu Voileanu**, asesor consistorial. — Se pôte procura de la **Librăria arhidiececană** cu prețul de 80 fil. plus porto 10 fil.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și invioreză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimité banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deóre-ce „Ciasul-Volta atăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi [2] 21 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espeditie din centru și locul de vândare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiececane,